

Ćwiczenie nr 4

Ciekłokrystaliczne blendy poli(tereftalanu etylenu) z poli(kwasem p-hydroksybenzoesowym)

Cel ćwiczenia:

Zbadanie wpływu parametrów przetwórczych na właściwości wyprasek z ciekłokrystalicznych blend

Materiały stosowane do badań:

1. LCP Vectra A950
2. LCP Vectra E130i

Wykonanie ćwiczenia:

1. Do wtrysku mikroształek do badań wytrzymałościowych z LCP (beleczek i wiosłek) zostanie zastosowana mikrowtryskarka HAAKE MiniJet II. Wtrysk kształtek należy wykonać przy poniższych parametrach.

Tabela 1. Parametry wtrysku kształtek.

Rodzaj parametru	Wartość parametru dla A950/E130i	
	Beleczki	Wiosłka
czas wtrysku, s	1-5	1-5
czas docisku, s	1-5	1-5
ciśnienie wtrysku, bar	650	600
ciśnienie docisku, bar	600	550
temperatura cylindra, °C	290/300	330/340
temperatura formy, °C	880-120	80-120

Opis obsługi mikrowtryskarki:

Włączyć zasilanie mikrowtryskarki umieścić odpowiednią formę w uchwycie. Wprowadzić parametry wtrysku do panelu sterowania pracą mikrowtryskarki, zapamiętać je opatrując odpowiednim numerem programu. Po osiągnięciu odpowiedniej temperatury do cylindra wsypać ok. 2 g granulatu, a tłok umieścić w cylindrze wtryskowym i pozostawić go na stojaku obok maszyny. Dla całkowitego

uplastycznienia tworzywa termostatować je w cylindrze przez trzy minuty. Po wprowadzeniu odpowiednich parametrów wtrysku włączy obie sprężarki. Po upływie czasu termostatowania cylinder wstawić pionowo w otworze wlewowym formy i po zamknięciu osłony bezpieczeństwa przyciskiem uruchomić cykl wtrysku.. Po zakończeniu cyklu wtryskowego zdjąć cylinder i wstawić go na stojak, następnie wyjąć formę z uchwytu oraz otworzyć ją za pomocą szczypiec Segera i wyjąć wypraskę. Po oczyszczeniu powierzchni formy ponownie ją złożyć (zamknąć) i umieścić w uchwycie mikrowtryskarki. Następnie wkręcić do oporu w otwór tłoka gwintowaną część wyciągacza i wyjąć go łagodnym pionowym ruchem z odpowiednio unieruchomionego cylindra. Wyczyścić cylinder, mikrowtryskarki dyszę po jej odkręceniu oraz tłok za pomocą flaneli.

Uwaga:

- **wszystkie elementy formujące mikrowtryskarki są gorące. Do ich czyszczenia należy zakładać termoizolacyjne rękawice**
- **do czyszczenia elementów formujących mikrowtryskarki należy stosować kawałki flaneli oraz wyciory wykonane z materiałów o twardości mniejszej od stali: mosiądzu, miedzi, glinu.**

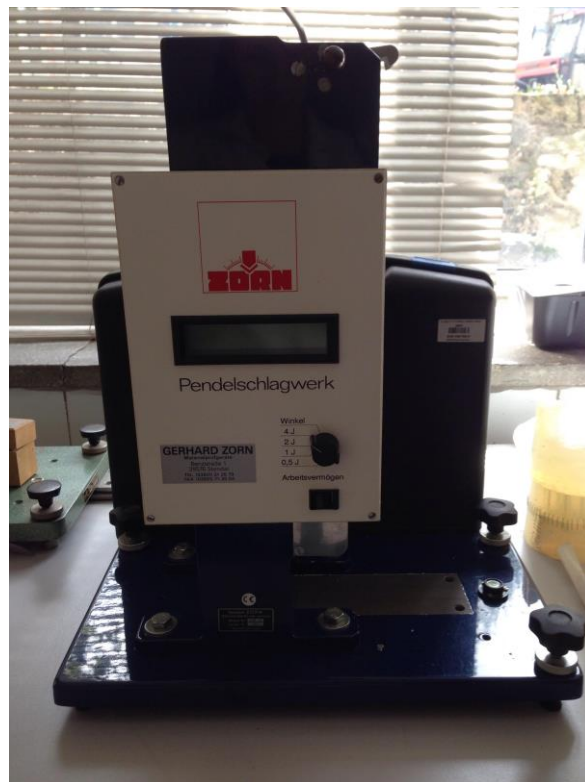
Po każdym wtrysku należy dokładnie wyczyścić układ za pomocą odpowiednich szczotek (rys. 1.).

Rys. 1. Zestaw miedzianych narzędzi

2. W podobny sposób wykonać 5 beleczek oraz 5 wiosłek.
3. Dla otrzymanych kształtek wykonać badania:

- udarności według Charpy'ego:

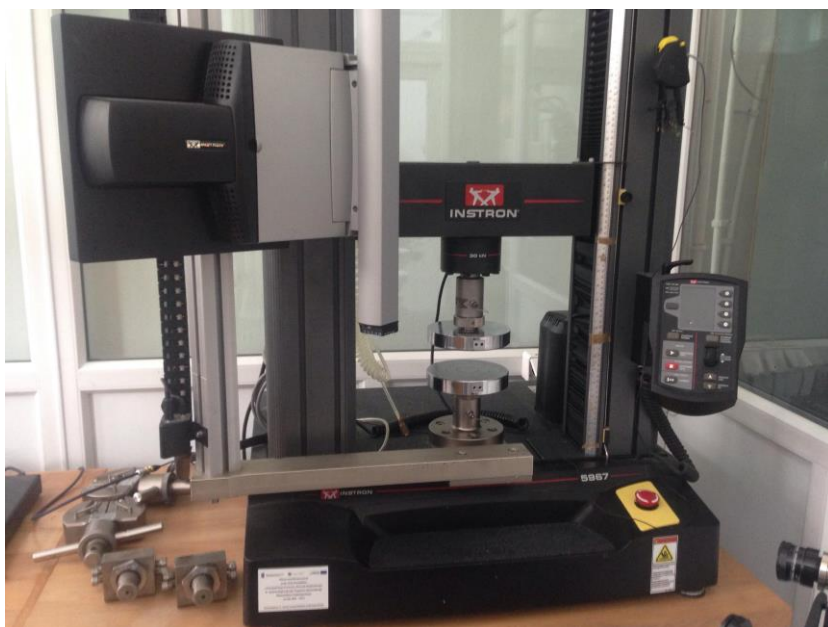
Rys. 2. Młot udarnościowy, PSW GERHARD ZORN.

- twardości według Rockwella:

Rys. 3. Twardościomierz Rockwella, Zwick/Roel

- wytrzymałości na rozciąganie:

Rys. 4. Maszyna wytrzymałościowa, INSTRON 5967

Rys. 5. Głowice wymienne (do rozciągania) maszyny wytrzymałościowej,
INSTRON

Zagadnienia, które należy opracować, aby skutecznie wykonać ćwiczenie:

1. Polimery amorficzne, krystaliczne, ciekłokrystaliczne – charakterystyka.
2. Podział związków ciekłokrystalicznych.
3. Zastosowanie związków ciekłokrystalicznych.
2. Przetwórstwo polimerów ciekłokrystalicznych.

Literatura:

1. Florjańczyk. Z., Penczek S. (red.), „*Chemia polimerów*”, tom II, Wyd. Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2002
2. Żuchowska D., „*Polimery konstrukcyjne*”, WNT, Warszawa, 1999
3. E. Hałasa, M. Heneczkowski, „*Wprowadzenie do inżynierii termoodpornych materiałów polimerowych*”, Rzeszów 2007,
4. Heneczkowski M., Oleksy M., „*Technologia przetwórstwa tworzyw sztucznych*”, Rzeszów, 2014,
5. J. J. Pielichowski, A.A. Puszyński, „*Technologia tworzyw sztucznych*”, WNT 1994,
6. Agnieszka Iwan, „*Termotropowe azometiny i poliazometiny o właściwościach ciekłokrystalicznych*”, Nr 4 (251—334) KWIECIEŃ, 2010, Tom LV.
7. Beata Mossety-Leszczak, „*Ciekłokrystaliczne żywice epoksydowe jako matryce kompozytów i nanokompozytów*”, POLIMERY 2012, 57, nr 3.
8. Beata Mossety-Leszczak i inni, „*Żywice i sieci epoksydowe o właściwościach anizotropowych*”, POLIMERY 2009, 54, nr 10.